

International Conference of Ombuds Institutions for the Armed Forces

14. medzinárodná konferencia inštitúcií ombudsmana pre ozbrojené sily (14ICOAF)

Zúčastnila sa delegácia EUROMILu vedená prezidentom Emmanuel JACOBom

Hodnotiaca správa EUROMILu:

V dňoch 3. – 4. októbra 2022 sa v Oslo (Nórsko) konala 14. medzinárodná konferencia inštitúcií ombudsmana pre ozbrojené sily (14ICOAF). Stretnutie spoluorganizovalo Ženevské centrum pre správu bezpečnostného sektora (DCAF) a výbor parlamentného ombudsmana pre nórske ozbrojené sily.

Tohtoročné 14ICOAF preskúmalo úlohu inštitúcií ombudsmana pred a počas ozbrojeného konfliktu, pričom sa zameralo na povinnosť poslúchnuť rozkazy, ako aj na povinnosť neposlúchnuť nezákonné rozkazy. Prvé zasadnutie skúmalo súvislosť medzi súdmi a inštitúciami ombudsmana v kontexte ozbrojeného konfliktu. Počas diskusie sa ukázalo, že hĺbkové školenie o MHP prispieva k lepšej ochrane personálu ozbrojených síl počas ozbrojeného konfliktu.

Počas druhého zasadnutia sa diskutovalo o právach a povinnostiach personálu ozbrojených síl v čase mieru, ktorý podporuje civilné orgány. Na tomto zasadnutí sa okrem iného diskutovalo o rôznych prístupoch k použitiu ozbrojených síl na domácom trhu. Kritickou otázkou bolo, či a za akých okolností by potom mal byť nasadený personál ozbrojených síl. Aké sú pravidlá angažovanosti? Pod koho velením sa takéto operácie vykonávajú?

Prezident EUROMILU Emmanuel Jacob uviedol, že **využitie vojenského personálu na ochranu pred terorizmom, COVID-19, povodne, hasenie požiarov a iné nevojenské úlohy sú samozrejme prijateľné v čase krízy a na podporu alebo ochranu spoločnosti. To by však malo byť časovo obmedzené, aby neovplyvňovalo fungovanie ozbrojených síl ako takých. Vojenský personál, ktorý sa aj tak zúčastňuje na týchto druhoch úloh, by mal dostať náležitý výcvik a vybavenie a mal by mať potrebnú právnu a sociálnu ochranu. Jacob tiež dodal, že**

angažovanosť armády v rámci klímy bude bezpochyby súčasťou našich budúcich úloh a že ozbrojené sily by sa na to mali pripraviť. Austrália napríklad plánuje zriadiť záložné sily na výcvik a vybavenie na riešenie tohto problému. **14 účastníkov ICOAF ocenilo vyhlásenie EUROMILU.**

Tretie zasadnutie prvého dňa sa dotklo rodu v ozbrojených silách. Toto stretnutie sa zaoberalo súčasnými úlohami, právnymi rámcami a praktikami týkajúcimi sa žien v ozbrojených silách. Zamerala sa najmä na to, aká by mala byť úloha inštitúcií ombudsmana pri ochrane a presadzovaní ľudských práv žien slúžiacich v ozbrojených silách. Dospelo sa k záveru, že v posledných desaťročiach sa urobilo niekoľko krokov, aj keď sú malé, a je najvyšší čas zlepšiť počet a situáciu žien v ozbrojených silách, napríklad vo vojenskej kariére.

Druhý deň odštartovalo špeciálne zasadnutie o vojne na Ukrajine. Pán Oleksandr Kononenko, zástupca parlamentného komisára pre ľudské práva Ukrajiny, podal prehľad o situácii vo svojej krajine. Zoznam porušení Ženevského dohovoru a iných MHP Ruskom je rozsiahly. V tejto súvislosti jasne uviedol, že podpora zo strany medzinárodných partnerov je kľúčová.

Štvrtá časť sa zaoberala **ochranou práv na zdravie príslušníkov ozbrojených síl.** **Pán Jacob predstavil prieskum EUROMIL o samovraždách v ozbrojených silách a informoval o odpovedi, ktorú na tento prieskum poskytla Európska komisia.** Gregory Lick z kanadského ombudsmana pre ozbrojené sily vysvetlil, ako jeho inštitút ako nezávislý partner funguje v tejto oblasti. Táto otázka vyvolala mnoho otázok a otvorila dlhú diskusiu. Neskôr na stretnutí bolo rozhodnuté uviesť vo vyhlásení konferencie výzvu DCAF, aby sledovala a koordinovala informácie. Prvý prieskum EUROMILU bol začiatkom nového projektu o tejto dôležitej otázke.

Pred diskusiou o vyhlásení konferencie bolo zasadnutie venované úlohe inštitúcií ombudsmana vo vzťahu k Agende 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj a konkrétnejšie k cieľu trvalo udržateľného rozvoja (SDG) 16 „mierové, inkluzívne a spravodlivé spoločnosti“. Cieľom SDG 16 je okrem iného „rozvinúť efektívne, zodpovedné a transparentné inštitúcie na všetkých úrovniach“ a „zabezpečiť vnímavé, inkluzívne, participatívne a reprezentatívne rozhodovanie“.

Všetci účastníci sa zhodli, že 14ICOAF bol úspešný. Nielen preto, že to bolo prvé osobné stretnutie od obdobia COVID-19, ale hlavne pre perfektnú organizáciu a agendu, ktorá bola blízka tomu, na čo sú tu inštitúty ombudsmanov a organizácie ako EUROMIL. Aby sme použili slová ombudsmanky pre sťažnosti v Spojenom kráľovstve Mariette Hughesovej: **vojenský personál sú ľudia!**

Preklad: Google translate

Správu pripravil: plk.v.v.Ing. Eduard Csonga, viceprezident pre záhr.aktivity ZV SR